Inspraakreactie

Betreft: Ontwerp codebesluit tijdsafhankelijke tarieven voor grote aansluitingen
Aan: Autoriteit Consument en Markt (ACM)
Zaaknummer: ACM/26/200254
Datum: 18 november 2026

Aanleiding

IVBN reageert graag op het voorstel van Netbeheer Nederland en het ontwerpbesluit van de Autoriteit Consument & Markt (ACM) over tijdsafhankelijke transporttarieven voor huishoudens en bedrijven met een grote aansluiting.

IVBN onderschrijft het belang van efficiënter gebruik van het elektriciteitsnet en de noodzaak om netcongestie tegen te gaan. Tijdsafhankelijke transporttarieven kunnen hieraan bijdragen door elektriciteitsverbruik te stimuleren op momenten waarop het net minder zwaar wordt belast. Daarbij is het wel van belang te kijken naar de mogelijkheden van aangeslotenen om hun elektriciteitsgebruik te beïnvloeden.

IVBN vraagt in dit verband aandacht voor de gevolgen voor grootverbruikaansluitingen in woongebouwen en voor collectieve warmtenetten. Deze aansluitingen worden onder meer gebruikt voor centrale warmtepompen, WKO-installaties, collectieve cv-installaties en andere gebouwgebonden voorzieningen. Het elektriciteitsverbruik hiervan wordt in belangrijke mate bepaald door de bewoners en kan slechts beperkt worden aangepast.

Gevraagde verbeteringen

IVBN wijst de ACM en andere belanghebbenden op de volgende punten:

1. Beperkte mogelijkheden om het elektriciteitsgebruik aan te passen;
2. Gevolgen voor de betaalbaarheid en voorspelbaarheid van woonlasten
3. Gevolgen voor collectieve warmtenetten (Wet collectieve warmte)
4. Voorkom dat verduurzaming van woongebouwen financieel wordt ontmoedigd
5. Houd rekening met andere noodzakelijke collectieve voorzieningen
6. Verzoek om onderzoek en passende maatregelen

Beperkte mogelijkheden om het elektriciteitsgebruik aan te passen

Collectieve verwarmingsinstallaties, waaronder centrale warmtepompen, WKO-installaties en collectieve cv-installaties, zijn afhankelijk van de warmte- en warmtapwatervraag van bewoners. Ook conventionele verwarmingsinstallaties gebruiken elektriciteit voor onder meer circulatiepompen, ventilatoren en regeltechniek.

De elektriciteitsvraag van deze installaties hangt nauw samen met het dagelijkse leefpatroon van bewoners. Juist in de ochtend- en avonduren, ontstaat een grotere vraag naar warmte en warm tapwater. Deze momenten overlappen deels met de tijdsblokken waarvoor de ACM de hoogste wegingsfactoren voorstelt.

De mogelijkheden om het elektriciteitsverbruik naar goedkopere uren te verschuiven zijn beperkt. Hoewel warmtebuffers en slimme aansturing enige flexibiliteit kunnen bieden, zijn deze voorzieningen niet in ieder woongebouw aanwezig of technisch toepasbaar. Bovendien kunnen aanvullende investeringen noodzakelijk zijn

om deze flexibiliteit te realiseren. De beschikbaarheid van verwarming en warm tapwater moet daarbij voor bewoners gewaarborgd blijven.

Gevolgen voor de betaalbaarheid en voorspelbaarheid van woonlasten

Wanneer collectieve installaties tijdens de duurdere tijdsblokken elektriciteit moeten afnemen, kunnen de transportkosten toenemen. Afhankelijk van de wijze waarop de warmtevoorziening is georganiseerd, kunnen deze kosten doorwerken in de woonlasten van huurders.

Dit kan leiden tot hogere en minder voorspelbare exploitatiekosten. Ook wordt het lastiger om de toekomstige kosten van collectieve warmtevoorzieningen voor bewoners goed in te schatten.Het is daarom van belang dat de ACM niet alleen kijkt naar de beoogde prikkel voor efficiënter netgebruik, maar ook naar de financiële gevolgen voor woongebouwen waarin het elektriciteitsverbruik grotendeels voortvloeit uit collectieve voorzieningen.

Wees bewust van gevolgen voor collectieve warmtenetten (Wet collectieve warmte)

Naast collectieve verwarmingsinstallaties in woongebouwen kunnen ook grotere warmtenetten worden geraakt door de voorgestelde tijdsafhankelijke transporttarieven. Steeds meer collectieve warmtesystemen maken gebruik van centrale warmtepompen, WKO-installaties en elektrische pompen voor de productie en distributie van warmte. Ook hier wordt de elektriciteitsvraag in belangrijke mate bepaald door de warmtebehoefte van aangesloten huishoudens.

Dit vraagt bijzondere aandacht in het licht van de Wet collectieve warmte. Onder deze wet worden de warmtetarieven gefaseerd gebaseerd op de kosten van de warmtelevering, in plaats van de huidige koppeling aan de gasprijs. Hogere transportkosten voor elektriciteit kunnen daardoor, voor zover deze als efficiënte kosten worden erkend, doorwerken in de tarieven die warmtebedrijven aan huishoudens in rekening mogen brengen.

Daarmee bestaat het risico dat de voorgestelde tariefsystematiek niet alleen de exploitatie van duurzame warmtenetten duurder maakt, maar uiteindelijk ook leidt tot hogere warmtelasten voor huishoudens.

IVBN vraagt de ACM daarom om bij de beoordeling van het ontwerpbesluit nadrukkelijk rekening te houden met de samenloop met de Wet collectieve warmte en de mogelijke gevolgen voor de betaalbaarheid van collectieve warmte.

Voorkom dat verduurzaming van woongebouwen financieel wordt ontmoedigd

De verduurzaming van de gebouwde omgeving vraagt om een verdere elektrificatie van de warmtevoorziening. Centrale warmtepompen en collectieve WKO-installaties leveren hieraan een belangrijke bijdrage en vormen voor veel woongebouwen een alternatief voor aardgasgestookte verwarmingsinstallaties.

Juist deze duurzame installaties kunnen door hun relatief grote elektriciteitsvraag financieel worden geraakt door tijdsafhankelijke transporttarieven. Wanneer de mogelijkheden om het verbruik te verschuiven beperkt zijn, kunnen hogere transportkosten de exploitatie van bestaande installaties onder druk zetten en de businesscase voor nieuwe duurzame warmtevoorzieningen verslechteren.

Daarmee bestaat het risico dat een maatregel die bedoeld is om het elektriciteitsnet efficiënter te benutten, onbedoeld een belemmering vormt voor de verduurzaming van de woningvoorraad.

Houd rekening met andere noodzakelijke collectieve voorzieningen

Naast verwarmingsinstallaties kunnen grootverbruikaansluitingen in woongebouwen worden gebruikt voor liften, ventilatie, drukverhogingspompen, verlichting en andere collectieve voorzieningen. Het elektriciteitsverbruik van deze installaties is eveneens grotendeels afhankelijk van het gebruik van het gebouw en de behoeften van bewoners.

Het uitschakelen of beperken van dergelijke voorzieningen tijdens duurdere tijdsblokken is vanuit het oogpunt van toegankelijkheid, veiligheid en wooncomfort veelal niet mogelijk of wenselijk.

Verzoek om verder onderzoek en passende maatregelen

IVBN verzoekt de ACM om de gevolgen van tijdsafhankelijke transporttarieven voor collectieve voorzieningen in woongebouwen en collectieve warmtenetten afzonderlijk inzichtelijk te maken. Daarbij is het van belang om onderscheid te maken tussen installaties waarvan het elektriciteitsverbruik daadwerkelijk kan worden gestuurd en installaties waarbij die mogelijkheden beperkt zijn.

IVBN vraagt de ACM daarnaast om te onderzoeken of voor grootverbruikaansluitingen die hoofdzakelijk noodzakelijke collectieve voorzieningen in woongebouwen of collectieve warmtenetten bedienen, een uitzonderingspositie of andere passende mitigerende maatregelen mogelijk zijn.

Daarmee kan worden voorkomen dat hogere transportkosten terechtkomen bij huurders of ten koste gaan van investeringen in duurzame warmtevoorzieningen, zonder dat daar een wezenlijke bijdrage aan het verminderen van de netbelasting tegenover staat.

IVBN is de brancheverenigingvan institutionele en professionele vastgoedinvesteerders in Nederland. Wij verenigen professionele en institutionele vastgoedinvesteerders die voor de lange termijn willen investeren in een duurzame, leefbare en toegankelijke leefomgeving.